

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 282/07-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. novembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť M. S., Ž., zastúpenej advokátom JUDr. D. K., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 Co 114/07 z 21. augusta 2007, za účasti Krajského súdu v Banskej Bystrici, a takto

rozhodol:

Sťažnosť M. S. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. októbra 2007 doručená sťažnosť M. S. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej

základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 Co 114/07 z 21. augusta 2007 (ďalej aj „namietané rozhodnutie“). Označeným uznesením krajský súd odmietol odvolanie sťažovateľky proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 C 67/2007 z 18. júna 2007 ako oneskorene podané.

Z obsahu sťažnosti ďalej vyplynulo, že krajský súd prijal namietané rozhodnutie *„po tom ako konštatoval, že navrhovateľka (t. j. v danom prípade sťažovateľka, pozn.) síce fyzicky prevzala rozsudok 23. 07. 2007 avšak podľa názoru Krajského súdu z dôvodu, zaslania pošty do vlastných rúk lehota pre odvolanie začala plynúť od 09. 07. 2007, kedy uplynul tretí deň od uloženia poštovej zásielky na pošte“*.

Sťažovateľka v spojitosti s tým poukazuje na skutočnosť, že tvrdenie krajského súdu o tom, že prevzala označený rozsudok okresného súdu 23. júla 2007, *„nie je pravdivé preto, že tento prevzal jej manžel po tom ako sa vrátil zo zahraničia a našiel v poštovej schránke výzvu. Navrhovateľka sa dlhodobo zdržuje v zahraničí a na Slovensko mala zakúpenú letenku až na deň 25. 07. 2007, čo je dôkazom, že zásielku dňa 23. 07. 2007 neprevzala“*.

Sťažovateľka upriamuje pozornosť na ustanovenie § 47 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku [v sťažnosti zrejme nesprávne uvádza skratku OZ, pozn.; (ďalej aj „OSP“)], ktorý predpokladá, že v prípade inštitútu náhradného doručenia sa musí adresát zdržiavať v mieste doručenia. V nadväznosti na to sťažovateľka uvádza: *„Okresný súd mal vedomosť, že sa navrhovateľka zdržuje v zahraničí. Tieto informácie zo spisu nemohol získať i Krajský súd. V tomto prípade mala byť navrhovateľka o doručení, či uložení zásielky vhodným spôsobom upovedomená*.

Upovedomená bola až po tom ako jej manžel zásielku na pošte prevzal dňa 23. 07. 2007.

Od tejto doby je preto potrebné počítat' plynutie lehoty pre odvolanie, ktorá lehota po tom navrhovateľkou bola riadne dodržaná.

Postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici bola navrhovateľke odňatá možnosť konať pred súdom. Krajský súd vyššie uvedeným uznesením porušil vyššie uvedené práva navrhovateľky. Nedostatočne skúmal spôsob a osobu ktorej bola zásielka doručená.“

Sťažovateľka sa v sťažnosti nezaoberala tým, či proti namietanému rozhodnutiu krajského súdu už mohla použiť iný opravný prostriedok než sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

S poukazom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví, že uznesením krajského súdu sp. zn. 13 Co 114/07 z 21. augusta 2007 bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zrušil toto uznesenie a vec vrátil na ďalšie konanie krajskému súdu. Napokon sa domáhala aj úhrady trov, ktoré jej vznikli v súvislosti s konaním na ústavnom súde.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju

zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Významnou ústavnou podmienkou určujúcou právomoc ústavného súdu v konaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby vyjadrenou v čl. 127 ústavy je, že o ochrane základných práv alebo slobôd, porušenie ktorých sa pred ústavným súdom namieta, nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu tým právam, porušenie ktorých sťažovateľka namietala (t. j. základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), neposkytuje všeobecný súd na základe jej dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jej práv (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Stabilnou súčasťou judikatúry všeobecných súdov je aj právny názor, že proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie v prípadoch uvedených v § 237 OSP. Ide o prípady závažných väd konania, keď je dovolanie prípustné, aj keď nie sú splnené podmienky uvedené v § 239 OSP. Okrem iného ide aj o prípad, ak bola postupom súdu účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP].

Judikatúra všeobecných súdov pod odňatím možnosti konať pred súdom rozumie nesprávny procesný postup alebo nezákonné rozhodnutie súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov [napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 27. februára 2000 vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Cdo 16/01)].

Sťažovateľka namieta, že krajský súd odmietol jej odvolanie proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 C 67/2007 z 18. júna 2007 ako oneskorene podané.

Odmietnutie odvolania odvolacím súdom znamená, že všeobecný súd odníma účastníkovi konania možnosť konať pred súdom z dôvodov, ktoré majú základ v procesných podmienkach. Proti takým rozhodnutiam však možno podať podľa ustálenej praxe najvyššieho súdu dovolanie z dôvodu uvedeného v § 237 písm. f) OSP.

Ústavný súd v súvislosti s tým poukazuje na rozhodnutie R 23/1994, podľa ktorého „Ak odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie ako oneskorené, odňal tým účastníkovi konania konať pred súdom“.

K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím [napr. rozsudok najvyššieho súdu z 27. februára 2000 vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Cdo 16/01 (napr. II. ÚS 102/04)].

Dovolací súd má vždy povinnosť prihliadnuť na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 OSP a popri skúmaní podmienok prípustnosti podľa § 238 a § 239 OSP sa vždy zaoberá aj prípadnou prípustnosťou dovolania z dôvodu závažných procesných väd konania vymenovaných v § 237 OSP.

Nevyužitie zákonnej možnosti účinnej ochrany základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno nahradzovať sťažnosťou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická osoba (alebo právnická osoba) nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Ústavný súd opakovane judikoval, že nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a Občianskym súdnym poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (podobne napríklad IV. ÚS 49/05, II. ÚS 73/05).

Právomoc najvyššieho súdu preskúmať v danom prípade v rámci dovolacieho konania uznesenie krajského súdu sp. zn. 13 Co 114/07 z 21. augusta 2007 (s možnosťou jeho zrušenia a vrátenia veci krajskému súdu na ďalšie konanie v prípade uznania opodstatnenosti argumentácie sťažovateľky ohľadne procesného pochybenia krajského súdu) vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku krajskému súdu v tejto veci.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky ústavný súd konštatoval, že nevyužila v danej veci dovolanie (zo sťažnosti to nevyplýva) ako mimoriadny opravný prostriedok podľa § 236 a nasl. OSP.

Vychádzajúc z týchto právnych záverov a skutkového stavu opísaného sťažovateľkou ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že sťažovateľka mala k dispozícii účinný opravný prostriedok na ochranu svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenie ktorých v konaní pred ústavným súdom namietala. Týmto účinným opravným prostriedkom bolo v prípade odmietnutia odvolania ako oneskorene podaného dovolanie podľa § 237 písm. f) OSP, ktoré však sťažovateľka nepodala. Preto je právomoc ústavného súdu v takomto prípade so zreteľom na čl. 127 ods. 1 ústavy vylúčená.

Na základe týchto záverov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2007